

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 20, 1944

STEVIKA (NUMBER) 268

Nacijska fronta začela pokati; Metz pred padcem

Stavka telefonistk prizadela klice na dolgo distanco

Telefonistke in delavci vzdrževalne službe pri Ohio Bell Telephone Co. v Clevelandu so včeraj uresničili stavkovno grožnjo, vsled česar je telefonska služba kar se tiče klicev na dolgo distanco za praktične svrhe ohromljena. Lokalna telefonska služba je avtomatična, vsled česar lokalna postrežba za enkrat še ni prizadeta.

Stavka telefonistk in delavcev vzdrževalne službe je bila odlična iz simpatije do telefonistk v Daytonu, kjer je družba importirala telefonistke od zunaj in jim plačuje "druginjski bonus", ki ga domače telefonistke ne prejemajo.

Vse telefonistke stavkajo, trdi unija
Kar se tiče dolgo-distančne službe v Clevelandu, se sprejema edino one klice, ki so skrajno nujnega značaja, ali pa so tesno povezani z vojnimi napotki. Posamezniki, ki so včeraj skušali klicati izven mesta, so bili zavrnjeni, razen če je bil klic nujen, in v vseh slučajih se je zahtevalo, da stranka, ki klic, pove številko osebe, s katero želi govoriti.

Unija je sredi izjavi, da je stavka telefonistk in delavcev pri vzdrževalni službi stoprocentna širina Ohija, dočim je uprava telefonske družbe trdila, da se je včeraj v severovzhodnem delu države Ohio javilo na delo 50 odstotkov telefonistk in da je pričakovati, da se številko danes poveča.

Pokrajinski urad vladnega delavskega odbora je spor v soboto izročil naprej v glavni urad v Washingtonu.

Nov grob
MIRKO SERAZIN

V nedeljo zjutraj je v Mt. Sinai bolnišnici umrl po 10-dnevni bolezni Mirko Serazin, star 52 let, stanujoč na 19301 Kildeer Ave. Doma je bil iz vasi Vrabe pri Ivavi, kjer zapušta dve sestrice Rose in Marijo, brata Franka in več sorodnikov. Tukaj je bival 31 let in je bil član društva "Kras" št. 8 S. D. Z. in društva "Vipavski raj" št. 312 S. N. P. J. ter delničar S. D. D. Tukaj zapušta žalujočo soprogo Mary, rojeno Perić, tri otroke: S/Sgt. Milan, v Burmi, Arthur in William, brata Josepha v Lorainu, sestro Mildred tukaj, ter sestro Frances v Južni Ameriki in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo iz Josepha Zele in sinovi pogrebnega zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalin pa naše sožalje!

\$1000 NAGRADE ZA IZGUBLJENEGA PSA

MIAMI, Fla., 18. novembra. — Mr. in Mrs. Wiley K. Lee sta danes razposlala 10,000 letakov, v katerih se onemu, ki najde in vrne njunega mladega psička "boxer" pasme, obljublja kot nagrado, vojni bond za \$1,000.

BONDS
Keep Bombs Falling!

Slika iz borbene Slovenije; obisk zasedene zemlje z letalom

Iz "Bazovice", glasila Jugoslovanskega odbora iz Italije, ki izhaja v Kairu, posnemamo naslednje zanimivo poročilo od nekega anonimnega posebnega poročevalca, ki je z letalom obiskal Slovenijo:

V sivih jutranjih urah smo pristali globoko na nemških črtah v zasedeni Evropi. Snovi sem zapustil letališče v južni Italiji in danes sem v Sloveniji, od koder ni prav daleč do avstrijske meje.

Na tej izredni vožnji sem potoval skupno z ameriškim potnikom, strokovnjakom za rušenje vojaških objektov. Na prsih je nosil angleško hrabrostno medaljo. Zaslužil jo je pri nekem podvigu na otoku Rodosu. Ponoči sva stopila v letalo in prav nerodno sedela na munijskih zabojih, ki so jih partizani naložili v letalo.

Mesec je svetil, ko smo vzleteli. Od časa do časa smo na zemlji zapazili po kako trepetajočo lučko. Ko smo se bližali slovenskim goram, se je pričelo letalo precej krepko in nerodno gibati. Moj sopotnik je nenaodoma iztegnil roko in mi zakričal v uho: "Tam je naše pristališče!"

Na moje veliko presenečenje so pričele švigati v zrak barvane svetlobne rakete. Vse naokrog sem opazil še druge luči, daleč raztresene, ki so označevale nevarna mesta. Za trenutek jih je pokrilo krilo našega letala. Z velikim hrúščem smo se spuščali; lučke pa so tajinstveno ugašale in se prižigale ter govorile svoj skrivnostni jezik. Gotovo so nas že na milje daleč spoznali. Tako sem bil razburjen, da sem čisto pozabil privesati se pri spuščanju, kakor to zapoveduje letalsko pravilo.

Slovenska sekcija JPO nakazala \$25,000 za relief v Jugoslaviji

Pretekli torek, 14. novembra se je v gl. uradu S. N. P. J. v Chicagu vršila seja izvršnega odbora Slovenske sekcije Jugoslovanskega odbora, na kateri je bilo na dnevnem redu vprašanje, ali naj se Slovenska sekcija prikloni skupni pomožni akciji za borbene narod v domovini.

Po obširni debati, v kateri je Joseph Zalar, gl. tajnik Slovenske sekcije JPO, vodil opozicijo proti skupni pomožni akciji, je bilo sklenjeno, da se iz blagajne Slovenske sekcije nakazuje vsota \$25,000 za nabavo zdravil, ki bodo poslana v domovino s prvo jugoslovansko ladjo, obenem pa da se pismeno vpraša vse podružnice in glavne odbore organizacij, ki tvorijo JPO, ali so za ali proti skupni pomožni akciji vseh ameriških Jugoslovancev.

Na seji je bilo navzočih osem odbornikov. Radi boleznih je bila odsotna Mrs. Josephine Zakrajšek iz Clevelanda, ki pri SS-JPO zastopa "Progressivne Slovenke."

Vilo. Krepko sem občutil dotik koles s slovensko zemljo. Svetlobna raketa je švignila mimo nas. Pristali smo tako varno in lepo, kakor da bi bili na najmodernejšem letališču ob belnem dnevu.

Vrata letala so se odprla. Za trenutek sem se obotavljal, nato pa stopil na zemljo, o kateri trdi Hitler, da je pod njegovim nadzorstvom. Občutka, ki me je vsega prevzel v tej kratki minuti, ne morem izraziti z besedami. Žive duše ni bilo v bližini. Zdelo se mi je, da stojim prikovani na nekem sladko-dišečem travniku, obdanem od slovenskih gora in razsvetljenem od srebrnih luninih žarkov. Šele kasneje sem opazil, da so bile varnostne luči postavljene po obronkih vršacev in da je bila pot, na kateri je moglo letalo pristati, obdana od samih ponvice, iz katerih so se dvigali svetlobni plameni. Nekaj trenutkov se ni ničesar zgodilo. Zdelo se mi je, da nas tiha samotna sploh ne misli zapustiti. Nato pa sem zaslišal glas Amerikanca: "Le sem, mladiči!" in že so se iz teme odkrivale temne postavice partizanov in nekaj voz z volovsko vprego se je bližalo letalu. Prišli so po strelivo in drugo vojni gradivo, ki smo ga pripeljali za partizane s seboj.

Pred kratkim je došel semkaj 24-letni Škot, da bi se prepričal, če so njegovi sklepi, ki jih je napravil na nekem oglednem poletu, tudi pravilni. Ta fant je narednik McGee in njegovo ime je postalo že legendarno zaradi številnih letališč, ki jih je v Jugoslaviji odkril in pomagal zgraditi. Po njegovih navodilih so partizani neopretno delali noč in dan, poravnali zemljišče in odstranjevali zapreke.

Množice slovenskih fantov in deklet so se zgrnile v samotni zaseki. Motike in krampi, železne grablje in rovnice, plugi in osipalniki, brane in valjarji, samokolnice in teški kmečki vozovi; vse to je zapelo mogočno slovensko pesem dela, pridnosti in vneme.

Tu v gorski zaseki, kjer je še pred nekaj dnevi vasoval srnjak, je naenkrat zaorila osvobodilna pesem slovenskih bojevnikov. V neverjetno kratkem času se je na tej nekoč tako samotni zelenici, ki je do sedaj še ni oskrnila civilizacija, spustilo prvo zavezniško letalo. S prvim tvorom je prišlo neobhodno potrebno orodje: krampi, lopate, svetilke, vrvi, zdravila in obveze. Zraven pa seveda tudi strelivo in lahke orožje. Mogoče je bilo tudi nekaj parov čevljev, nekaj hlač in perila; nekaj mila in cigaret pridejanih. Improvizacija je tu doma in iznajdljivost partizanov močno konkurirala robinzondam. Kdor vsega tega ne vidi in ne otiplje, ne bo verjel.

Ko sem prispel semkaj, je bil narednik McGee že odšel, da bi poiskal novo mesto za letališče. Zamenjal ga je major W. Čučej, miren in šegavi Anglež, ki ima na tem svetu eno samo strast: v eni sami noči pripeljati na slovensko ozemlje pravočasno zopet odleteti na varnejša letališča. Za vsako leto katerem bi jih v ravni črti raz-

Vojna stane 250 milijonov na dan

WASHINGTON, 19. novembra. — Predsednik Roosevelt je danes v apelu na ameriški narod, da kupuje bonde šestega vojnega posojila, za katerega se odpre kampanja jutri, odkril, da stane vojna Zed. države vsak dan 250 milijonov dolarjev.

Predsednik je v svojem apelu poudaril, da ne moremo vsi na fronto, niti ne moremo vsi pomagati pri produktiji vojnega orožja, vsakdo pa si lahko zanika stvari, ki jih želi, in z denarjem, ki ga na ta način prihrani, kupi vojne bonde.

"V tekočem mesecu nas bo vojna stala sedem milijard dolarjev in pol," je rekel predsednik. "To pomeni, da bomo dnevni vojni stroški znašali 250 milijonov dolarjev."

Vprašanje kralja v Jugoslaviji se kmalu odloči

LONDON, 11. novembra (O. N.A.). — Danes se je tukaj razširila vest, da so v Jugoslaviji že zdaj na potu priprave za plebiscit, ki naj odloči o bodočnosti monarhije v tej deželi čim bo osvobodjena.

Glasilni seznams so sestavljeni v vsakem osvobojenem kraju in bodo služili najprej za obdružne volitve. Jugoslovanski krogi upajo, da bodo glasovali v teh volitvah tudi volilci tržaškega okraja.

Hitra odločitev zaželjena

Splošno prevladuje mnenje, da velja skrajšati kolikor le moremo prehodno dobo, ki bo neposredno sledila osvoboditvi. Ako bi prišlo do tega, da bi se negotovost glede bodočega režima v deželi dolgo vlekla, bi to utegnilo škodovati načrtom za rekonstrukcijo, katere že zdaj pripravlja vlada v Londonu in anti-fašistični narodni svet v domovini.

Tukajšnji opazovalci so pričeli, da bo tem več izgledov za to, da postane Jugoslavija federativna republika, čim bolj hitro bo glasovanje sledilo osvoboditvi.

Govor dr. Marušića v Londonu

Včeraj se je zbrala tukaj jugoslovanska kolonija v proslavo osvoboditve Beograda, na kateri je govoril dr. Drago Marušić kot zastopnik ministrskega predsednika vlade v izgnanstvu. V svojem govoru je izjavil, da da bo ljudstvo Jugoslavije samoodločalo o vseh notranjih vprašanjih na popolnoma svobodni in demokratični način.

"V svojih strašnih preizkušnjah v teku vojne je narod Jugoslavije doživel tako veliko politično zrelost, da ne bo nikdar več dovolil tujemu vplivu, da bi sejal v njegove vrste — kot v prejšnjih časih — sovražstvo in razprtje."

vrstil ob porobku novega letališča, kjer bi mogli svoje tovore hitro razložiti, to se pravi še predno bi jih presenetila jutranja zarja in bi mogla letala pravočasno zopet odleteti na varnejša letališča. Za vsako leto katerem bi jih v ravni črti raz-

Kratke vesti

RDEČA VOJSKA 23 MILJ OD SLOVAKIJE

LONDON, 20. novembra. — Rdeča vojska je včeraj napravila koleb okrog obleganega Budimpešta in zavzela važno križiščno mesto Gyongyoz, ki se nahaja samo 23 milj južno od slovaške meje. Rusi so istočasno prodirali v ofenzivi proti Miskolcu, petemu največjemu mestu na Madžarskem, od katerega so oddaljeni samo še 2 milj.

ANGLEŽI SE BORJO OB STRANI TITA

RIM, 19. novembra. — Zavezniški glavni stan naznanja, da se angleške čete, ki so v septembru začele invazijo Grške, sedaj borijo rama ob rami s četami maršala Tita v Črnigori in Hercegovini. Poroča se tudi, da so britski padalci pristali v Albaniji, kjer so se pridružili albanskim gerilcem, ki zasledujejo Nemce, ki se nahajajo na umiku med jadransko obalo in ohridskim jezerom na jugoslovansko - albanski meji.

SIN GEN. BURTONA RANJENA NA PACIFIKU

V soboto se je zvedelo, da je bil pri pogreznjenju neke vojne ladje v bitki za Filipinsko otočje ranjen poroč. William S. Burton, 28-letni sin ohijskega senatorja Harolda Burtona, ki je bil poprej župan v Clevelandu. Kako resna je rana mladega Burtona, ki je bil pred vstopom v mornarico odvetnik v Clevelandu, ni znano.

Glede odškodninskih obtežb ni gotov, naj se obrne na odbornike

Ker družba East Ohio Gas Co. zelo hiti, da se odkrija po požaru prizadetih s tem, da jih odplača, se mi vidi potrebno opozoriti vse prizadete, da so previdni, ko se s kompanijo pogajajo, da ne bi potem prerani korak obžalovali ali se prepozno kesali. To storim, ker se čutim dolžnega, kot predsednik odbora, ki ga je imenoval župan Lausche v namen, da odbor gleda, da bo vsak dobil pravično, kar mu gre. Ako je pogodba, ki jo kdo podpisuje, po njegovem mnenju zadovoljiva, je vse v redu, to je, ako ve in razume, da je odškodnina pravična. V takem slučaju ni treba, da bi kateri član imenovanega odbora imel kaj opraviti. V nasprotnem slučaju pa se lahko vsakrati izmed prizadetih obrne na katerega koli izmed teh, ki so bili po županu imenovani za tako posredovanje. Imena tega odbora so sledeča:

Louis Majer, Vatro J. Grill, John Tavčar, James Debevec, Anton Grdina, Rev. Francis Baraga, John Gornik, Joseph Fifolt in Frank Jakše.

Vsak ima v enega ali drugega izmed teh zaupanje in se lahko zaupno z njim posvetuje. Vse to je v teh časih nujno potrebno, da ne bo pozneje pritoževanj. — A. Grdina, predsednik.

TRETJINA TRDNJAVSKEGA MESTA V AMERIŠKIH ROKAH; FRANCOZI VDRILI V PROVINCO ALZACIJO

METZ, 19. nov. — Trdnjavsko mesto Metz, ki v 1500 letih ni še nikdar padlo v roke nobene napadalne sile, je danes obkoljeno in stoji pred padcem. Ameriške sile se nahajajo že v posesti ene tretjine starodavnega trdnjavskega mesta.

Severno od Metza so ameriške oklopne sile, katerim poveljuje gen. George S. Patton, vdrle v Nemčijo, medtem ko sovražne čete padajo nazaj proti Siegfriedovi črti v dolini Saar.

Nemški načrt prekrizan

Nemški načrt za obrambo mesta od hiše do hiše je bil prekrizan danes popoldne, ko je ameriška pehota nenadoma udarila od štirih strani in zanesla zmešnjavo v vrste nacijske obrambe.

Medtem ko je ameriška pehota branilec Metza zaprla vrata za beg, so ameriške oklopne sile udarile naprej in vdrle preko nemške meje na dveh točkah, pri Launstroffu in Boschdorffu.

Prvi vdor v Metz

Napad, s katerim je bil napravljen prvi vdor v notranjost Metza, je vodila peta infanterijska divizija tretje ameriške armade. Poročnik Isaac H. Storey iz Rome, Georgia, ki je vodil nekaj mož od stotnije prvega bataljona, poroča:

"Začeli smo se jako oprežno pomikati po glavni cesti od vzhodne strani. Toda povedano nam je bilo, da se pred nami nahaja nekaj močnih točk, zato smo spremenili našo strategijo in šli naprej po ulicah v

ZIVJENSKI STROŠKI NARASTLI 30 PROC.

WASHINGTON, 18. novembra. — V Beli hiši je bilo danes objavljeno poročilo, sestavljeno od posebnega vladnega odbora, glasom katerega so se življenjski stroški v Zed. državi od 1. januarja 1941 zvišali za 29 do 30 procentov. V nasprotju s tem poročilom pa je statistika, katero so nedavno objavili zastopniki organizirane delavstva, izkazovala povprek življenjskih cen za 44,4 procentov. Domneva se, da bo vlada poročilo posebnega odbora rabila, da prepreči zlomitve takozvane mezdne formule "malega jekla."

KONCERT IN OPERETA

Kot je običaj vsako leto za Zahvalni dan, bo tudi letos pevski zbor "Zarja" počastil javnost s koncertom s posebno izbranim vspešnim in opereto "Čevljar - baron". Zastor se bo dvignil ob 5. pri popoldne, da se bo dalo priliko udeležiti se koncerta tudi onim, ki bodo na Zahvalni dan. Po končanem programu se bo razvila pristna domača zabava s plesom. Zbor se prijazno priporoča cenjenim rojakom in rojakinjam širom nasebine in bližnjih mest, da jih v velikem številu poseti na priredbi na Zahvalni dan.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih shem!

Naši fantje-vojaki

Na dopustu se nahaja do sobote Pvt. Frank Cigoy, starejši sin Mr. in Mrs. Frank Cigoy, East 200 St. Majši sin Robert se nahaja nekeje v Angliji. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu!

PISMO IZ HORJUL

Mrs. Frances Turk, 16110 Huntmere Ave., je prejela pismo potom Rdečega križa od svoje sestre Marije Pohleven, iz Horjul pri Vrhniki. Sporučilo, da je pisano v nemščini, javlja, da so doma vsi zdravi.

SEJA PODRUŽNICE ST. 106 SANS

Jutri, v torek, ob 8. uri zvečer se vrši zelo važna seja novoustanovljene podružnice št. 106 SANS, v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave. Vabi se vse odbornike in člane, da se gotovo udeležijo.

Albani, B. C., Kanada. — V gozdu v Franklin Riverju, kjer je delal, se je smrtno ponesrečil Valentin Kovach, ki je umrl 19. oktobra.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

HERBERT J. SELIGMANN:

POGUBNE POSLEDICE MEDNARODNIH KARTELOV

Teško bi bilo najti v tej deželi človeka, ki bi mogel z večjim poudarkom govoriti proti kartelom kot pomožni justični tajnik Zedinjenih držav Wendell Berge.

Berge je preiskoval slučaje kartelov, vodil z njimi dolge borbe v federalnih sodiščih in je preko svojih sodelavcev dognal, kako so karteli pod nemško dominacijo počasi prodirali v ameriško industrijo — kar je bila pravzaprav prva manifestacija bližajočega se gospodarskega navalca, ki je oznanjal in pozneje spremljal nacistično vojno proti človeštvu.

Berge je zbral mnogo svojih izkušenj s karteli in svojih zaključkov v knjigi, ki je izšla nedavno pod imenom "Karteli izzivajo svobodni svet." Njegova teza proti mednarodnim kartelom, organiziranim mednarodnim zarotam monopolov, ki se na podlagi ogromnega dokazilnega materiala, ki je nahaja v rokah federalnih sodišč in parlamentarnih komitejev, približno naslednja:

Smoter kartelov je, da si zajamčijo za vedno gospodarske privilegije s tem, da si razdele in potem dominirajo svetovno industrijo. Njih postopek je osnovan na omejevanju trgovskega prometa in na uničevanju konkurence.

Neposredno pred vojno in v prvi dobi vojne same, so povzročili v tej deželi pomanjkanje različnih neobhodno potrebnih surovin. Pomanjkanje aluminija in magnezija nas je n. pr. prisililo, "oropati ameriške kuhinje." Pomanjkanje mnogih važnih kemičnih tvarin in zdravil pa je pogubilo mnogo življenj ameriških vojakov. Karteli so tudi pomagali Nemcem v tem, da so mogli povzročiti pomanjkanje kavčuka v tej deželi.

Karteli nikdar ne pomagajo ublažiti mednarodnih odnošajev. S tem da so zapirali naša tržišča proti tujim producentom in prepredili, da ameriška industrija prodaja svoje proizvode v inozemstvu, so ustvarjali le nepotrebne spore in mednarodne težkoče.

Pri nas tukaj v Ameriki pa so karteli s svojimi dogovori pripravili ameriške tvrdke do tega, da so odkrile inozemskim družbam stvari in tajnosti, katere so skrivale pred svojo lastno vlado. Ameriške tvrdke so pomagale japonskim članom kartela izbegavati britanski embargo — ameriške tvrdke so se uklonile pred diktatom nemških tvrdk, ki so se nahajale pod nacistično dominacijo. Celo vojaške informacije so bile oddane nemškim družbam še potem, ko je bil Hitler že na vladi.

Karteli so tako popolnoma prevrgli osnove patentnega sistema, da ne odgovarja več svojemu prvotnemu cilju. Patenti so jim služili v svrhu, da se izognejo določbam zakonov proti trustom. Izkoriščali so jih, da z grožnjami prisilijo neodvisne podjetnike, da se podvržejo kontroli kartelov. In s patentni so tudi pobijali ustanovitve novih, in razvoj starih industrij — mnogo tudi takih, ki so bile velike važnosti za naš vojni napor.

Berge navaja naslednje industrije med onimi, ki so pod kontrolo maloštevilnih klik, ki imajo v svojih rokah monopol na podlagi patentov: Radio, razstreliva, očala, posode iz stekla, vitamini, zdravila, barvila, električni predmeti, kavčuk.

Na tipičen način je izražen smoter monopolizacije v zapisku tvrdke iz industrije strojev za izdelovanje steklene posode, ki pravi naslednje:

"Vzemanje patentov zasleduje tri pglavitne cilje, in sicer, prvi, kriti našo strojno produkcijo, da je ne bo mogoče posnemati. Drugič, da ustavimo razvoj produkcije drugih strojev, katere bi utegnile spraviti v prodajo druge tovarne, za iste svrhe kot naše, a na podlagi drugačnih metod. Tretjič, da onemogočimo izboljšanje strojev konkurence, da ne bo mogla priti na trg z boljšimi proizvodi."

Karteli so po svoji volji določali cene, in so s svojimi

mi metodami omejili dela znanstvenega raziskovanja. V mnogih slučajih so celo potlačili že dosežene rezultate, ker niso bili v skladu z njihovimi trgovskimi interesi.

V drugih slučajih so karteli ravnali v nasprotju z jasno izraženimi nameni in politiko vlade Zedinjenih držav. Ameriški člani kartelov so spravili v nevarnost vojaške predpise.

Berge tudi zahteva, da karteli s tem, da vpošljejo besedilo mednarodnih dogovorov, še ne smejo biti razrešeni kazenske odgovornosti. To naj služi le vladi in narodu, da bo javnost vedela, kaj delajo. Le na ta način bo konec teh "zasebnih vlad." Pred vojno je celo prišlo do tega, da so nemški karteli na podlagi sporazumov z ameriški družbami rezervirali zase prave "gospodarske kolonije" v latinski Ameriki, v katerih ameriške tvrdke niso mogle prodajati, kar je slabo vplivalo na našo politiko dobrega sosedstva.

UREDNIKOVA POŠTA

Vojak piše domov

Cleveland, Ohio. — Kakor ti soče drugih, se nahajajo tudi moj sin tam onstran širokega morja, a jaz kot tisoče drugih mater, željno pričakujem njegovih sporočil. Mogoče bo zanimalo čitatelje "Enakopravnosti" kaj piše, ker po istem redu se pomikajo vse ameriške armade ter je življenje tisočev fantov - vojakov podobno v marsičem. Piše:

"Ko smo zapustili U. S. A. ter prišli v Evropo smo bili zelo utrujeni radi dolge vožnje in tudi morske bolezni, ki je marsikaterega napadla, da smo klicali Urha kot za stavo. Mislim, da je bilo tudi preveč čokolade v naših želodcih, ki so se srdito branili potem vsake hrane.

No, dobili smo vročo kavo in prigrizek in kmalu smo se počutili kot treba. Dobili smo tudi mlo, zobno pasto, cigarete in igralne karte ter se osvežili tudi na zunaj. Seveda, smo se kmalu znašli sredi dela, katerega je čez glavo ter nas držijo zaposlene kar se da, kot pravimo — noč in dan.

Prve mesece je bila hrana bolj slaba, ter je bil jedilni list kaj enostaven: sir, sir in zopet sir in sir in skoro nič drugega kot sir. Smo se že domenili, da se bo morala naša kompanija imenovati Cheese Company.

Sedaj po več mesecih pa je mnogo bolje ter imamo dobro hrano. Tudi francoski kmetje nas imajo radi ter nam prinesejo jajce, surovega masla, krompirja in vina, a mi jim damo cigarete in drugih stvari. Enkrat smo dobili od nekega kmeta kos sveže govedine in sklenili smo, da si bomo skuhalih prav dobro govejo juho. Po tem smo dodajali toliko časa raznih stvari, ki pomagajo, da je juha boljša, da smo skuhalih obarbo (Irish Stew). No, bilo je zelo okusno in smo jedli z največjo slastjo.

Zadnjič sem mislil, da bom prišel v Pariz. Pa sem se zmotil, ker smo se ga kar ognili. Ali veste, da se še nisem srečal z nobenim vojakom iz Clevelanda? Pa si mislim, da jih mora biti veliko tu.

Delam v tovarni ter pridem zelo truden domov. Ne ljubi se mi niti pisati in pa luči največkrat nimamo. Ko gremo pa spat, imamo pa vojsko z mrčesjo (kakšna mrčes je, bohe ali uši, ne pove). Tako nas da jejo, da včasih vstanem in gledam če premikajo celo kampo. Tudi je veliko in največkrat imamo vse premočene čevlje.

Ali veste, da je bil ta teden (v oktobru) eden najlepših? Dobil sem kar štiri zavojčke samih dobrih stvari od vas. Poslabšal sem se pa razveselil krasne zapestne ure, ki ste mi jo poslali. (Zavojčke ni dobil več kot tri mesece ter sem se bal,

da je vse izgubljeno.) Izgleda, da prihaja zima, mrzla burja piha, da le kaj, in sneg naletava. Dobili smo zimsko obleko, za ponoči pa imamo pa kar po sedem blanketov za odejo.

Tako piše in vsako pismo se konča z pozdravi za prijatelje in znanec in z gorečo željo, da bi se skoro vrnili nazaj. To želimo tudi jaz in milijoni drugih, ker vsem je težko živeti v večnem strahu za one, ki jih tako ljubimo, naše drage fante. O, da bi kmalu napočil dan, ko bo sovražnik premagal in se bodo vrnile zmagovite ameriške armade domov.

Ker me je že več prijateljev vprašalo za njegov naslov, ga tu podajam: Pfc. John Terlep, Jr., 35054712, 779th Ord. A. P. O. 79, c/o Postmaster General, New York, N. Y.

Mrs. Mary Terlep,
Lucknow Ave.

Darovi za JPO,SS

Iz urada Jugoslovanskega Pomožnega Odbora SS št. 2 imamo za sporočiti ter se javno zahvaliti cenjenim darovalcem. Darovali so:

Društvo "Delavec" št. 44 S. N. P. J. \$50.00, John Selak iz Los Angeles, Cal., \$40.00.

Po \$25.00: The Bar Product Co., Peter Lustig; po \$20.00 John Urbančič in Frank Rich, to je ravno isti, ki je že toliko prispeval že v minulosti. On ima v resnici za narod v domovini čuteče srce.

Po \$15.00: Edward Branisel in Neimenovan. Veselo omizje na 25 letni obletnici Ivan Cankar \$11.50.

Po \$10.00: Filip Furlan, društvo "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ, Louis Dular, Frank Cesen, Tony Janše, Frank Zihler, Ponovno društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, Jakob Obed, društvo Cleveland, št. 126 SNPJ in John Keržnik.

Po \$5.00: Yale & Norwood Theatre, Anton Lazar, gostilničar, Vincent Jurman, John Krebel, Math Petrovich, Karol Skufca, John Čopić, Glavas Beauty Shop, Joe Kodrich, Ivan Babnik, John Zavrl, James Kos, John Mihelich.

Po \$3.00: Frank Kern, Victory Lunch St. Clair Ave. in 72 St., Tony & Ann Delicatessen, John Kozlevcar, Joseph Sparar, Frances Ponikvar, Mary Bradač, in Joseph Centa iz Addison Rd.

Po \$2.00: Frank Kokal, Prijatelj delavca, M. Sterbenc, J. Wolf Variety Store, Louis Gaich Shoe shop, Benno B. Leustig, Joseph Hrovatin, James Olsepky, Martha White, Anton Lozar, Mary Somrak.

Po \$1.00: Peter Raptis, Thomas C. Willis, Victor Prijatelj John J. Eabich, John Coutrie Geo. Cobas, Lockar Grocery Frank Malner, Elsie R. Koppel Fry's Market, Smith Dress

Shop, Helen M. Troha, J. Peterlin, Frank Kozar, Leonard Montarian, Tony Lombardo, Arctic Tavern, Barber 6704 St. Clair Ave. Union Restaurant, 12833 St. Clair Ave. Chil's Market, Ernest Adamič, Lovrence J. Zupančič, Carl Spretnak, L. Cimperman, Joe Birk, John Barkovich, Math Sušel, John Zupančič, Wm. Husberger, Wm. Friedling, Longar & Shay, Barber on 941 E. 77 St., Kewinich Jewelry Inc., John Stark, Doans Shoe Store, Polito Beverage, Chuska Food Market, Ruth Stone, Jennie Zele, Sophie Polunas, N. Schnyder, Burger Food Store, Anton Debevec, A. A. Drukan, Harvy Sushko Barber, Neimenovan, Frank Sile.

V imenu odbora in v imenu trpečega naroda vsem, ki ste prispevali, najlepša hvala. Tudi nabiralcem in nabiralcam prav lepa hvala.

Napočil je čas, da se sedaj zganemo ter po možnosti prispevamo tako, da nas slovenskega naroda ne bo sram, češ, da smo pozabili na naše drage v domovini. Mnogi, ki so pri spevali, so apelirali na odbor, naj se takoj pomaga, ni potreba čakati, da bo vojna minila, pomaga naj se takoj, ker danes so potrebni kakor nikoli prej. Mogoče, da se še oteje življenje marsikomu. Prihajale bodo ladje, katere bodo odpele nabrano blago, in ko bo naš slovenski narod videl pomoč prihajati, jim bo lažje za prestat gorje.

Daruj Slovenec in ti Slovenka, daruj, poseži v žep in pomagaj svojim tam v stari domovini. Srečni smo, da smo tako daleč, eden od drugega, ker ako bi jih samo slišali, pa bi se nam zasmilili v dno srca, tako pa ko jih ne vidimo in ne slišimo, pa smo nekako trpki, mračni, da še naj bolje povedano, vsi skupaj smo pravi skopuhi.

Otresimo se te grde navade, katero ne bi smeli imeti ako hočemo, da bomo Slovenci v tujini upoštevani. Pozabimo kar je bilo slabega, podajmo si bratsko roko, in tako roka v roki prehodimo to kratko pot našega življenja v dobri nadi, da smo napravili najboljše v razmerah, v katerih smo živeli.

Vas kliče v imenu odbora in v imenu trpečega naroda, pomagaj brat, pomagaj sestra!

Joseph Okorn, blagajnik.

"Zarja"

Cleveland, Ohio. — Zopet se bliža Zahvalni dan — Zarjdan. Ze dolgo vrsto let je doletični dan — praznik Zarje, ki priredi običajno koncert, in tako bo tudi letos. Pričetek ob 5. uri popoldne, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Vem, da ste vedno po našem koncertu zapustili dvorano s polnim srcem sladkega smeha. Tisti, ki še niste prišli na našo priredbo, ste vabljeni, da nas posetite omenjeni dan, 23. novembra, in se boste prepričali, da je pri Zarjanih prijetno.

Podanih bo cela vrsta krasnih slovenskih pesmic, in za nameček bomo podali dvo-dejansko spevoigro "Čevljar-baron", katere se zaključijo takole: "Tiho! Zdjaj bom jaz govoril. Kar je res, je res. Jaz sem suštar, ti si suštar, mi vsi smo suštari, zatorej, živela šila in kopolita!"

Naj mi bo dovoljeno, da do- staviš se to, predragi, suštar, o zadevi, katere je najbolj važna za nas Slovence. Stori tako. Kadar greš k počitku, pomisli od kje si privandral in ko ga si za seboj zapusti. Pomi- si malo bolj globoko kaj se danes z njimi godi. Tvoj odgovor

"MISS PARKER, THIS IS WAR - NOT CHRISTMAS!"

rov boš dobil, sicer samo žalostne, polne strahu in nečloveških bolečin. Tvoja in moja mati kadar gre k počitku, se slej ali prej povprašuje: Bog ve ako je naš Janez v Ameriki še živ!

Ako še dihaš in živiš, spoznaj se z organizacijo, katere je razširjena po celi Ameriki, da zbere skupaj za drobtinco kruha v prid tvoji in moji materi. Organizacija je JPO, SS.

Zarja bo, tako kot je ob priliki zadnje prireditve, podarila polovico čistega preostanka te prireditve. Čim večja bo udeležba, in čim večji bodo dohodki, toliko več nam bo mogoče podariti dobrotelni organizaciji, da se bodo lajšale muke ubogega naroda v stari domovini.

Na svidenje!

Ivan Čeh.

Slika iz borbene Slovenije; obisk zasedene zemlje z letalom

(Nadaljevanje s 1. strani)

talo, ki bi prispelo, je major odredil točno določeno površino slovenske zemlje. K vsakemu letalu so napravili skrbni boj-jevniki kolovoz, ki že po nekaj metrih izgine v varnem okrilju ponosnih smrek in bukev. Na ta način bi bila težka kmečka vozila že v hipu zakrita pred očesom nemškega ogleduha. Tam v malo večji zaseki, kjer so slovenski kmetje v mirnih časih obsevali in bellili hoje, žagali štiri metre dolge hlode in jih s cepini in žilavimi mišicami nakladali na vozove, trobili v zelenke z dolensko sli-vovko in praznili bariglice z do-lenskimi evičkom, tam stoji da-nes partizanske kolone, ki tovo-rijo strelivo in orožje, hrano in opremo. Tako se časi spremi-njajo. Pridnost pa je ista, vne-ma nesprenmenljiva. Gozdarji in kmečki sinovi, slovenski rudar-ji, obrtniki in rokodelci, dijaki in inteligenčni poklici; kmečka dekleta in meščanke, samostan-ske gojenke in učiteljice, šivilje in kuharice: ves slovenski rod je tu zbran z eno samo življen-sko nalogo; osvoboditi sloven-sko domovino.

Tam po vrhovih in temnih globelih deluje drugo mravljiš-šče in pripravljala Nemcem nova presenečenja. Nekje visoko je zadonel razposajeni krik mlade-ga partizana.

Gotovo ni na svetu mogoč-nejšega prizora zaveznikih le-talskih sil, kakov pa je prilet-ogromnih angleško - ameriških letal, ki varno prihajajo v sa-mo srce sovražnega ozemlja. Kdor te organizacije ni videl, kdor njenega preciznega utri-panja ni občutil, kdor teh sreč-nih obrazov slovenskih bojev-nikov še ni učil, ta si tudi v najbujnejši domišljiji ne mo-že naslikati iznivanja, ki jemljaj učinek.

sapo — ob priletu in odletu dragocenih zaveznikih kovina-stih ptic.

Vse te misli in predstave so se zgnetle v meni v eni sami dolgi minuti pričakovanja, ko sem prvič stal na svobodni slovenski zemlji.

Bojevniki pa so tudi z vso pravico ponosni na svoja dela, ki bodo za večno zapisana v zgodovini hrabrega slovenskega naroda...

ŠKRAT

A: "Kaj počenja stari Hla-
čon?"
B: "Že več let sedi v ječi."
A: A njegov sin?
B: Ga od časa do časa obi-
šče za nekaj mesecev.

Mož: "Ze dva tedna imam za
obeč vsak dan golaž. Ali bi mi
mogla vsaj enkrat skuhati kaj
drugega?"

Mlada žena objokana: "Ah,
možiček, saj vsak dan posku-
sim skuhati kaj drugega, to-
da zmerom na koncu nastane
golaž..."

Anton Žužek:

NAGELJNI

Nageljni rdeči gore,
za dne so se sonca napili,
kako bi ga utajili:
v uri večerni gore.
Svetloba je, kjerkoli grem,
in tebe, moja, skrajno zrem
povsod.

Cuj, od nekad
se pesem je ogasila,
narahlo in sladko,
in mimo odhitela.
O dobra, meni je lepo
Na nebu je zvezda vzžarela.

IVERI

Najsihibejše srce bije že
brez glave, toda, najmočnejša
glava je brez srca, brez kori-
sti.

Obup je črv, ki gloje najraj-
ši ob živcu našega bistva.
Najhuša smrt je preživeti
samega sebe.

Samo tisti, ki samega sebe
nima za preveč važnega, je lah-
ko veder.

Delo je plačilo stvaritelja.
V pravem trenutku nekaj na-
pačno razumeti, je tudi umet-
nost.

Tudi zmotno upanje lahko po-
stane vir nove sile.

Vsak je jetnik v mejah svo-
jih omejenosti.

Če jo igrovito najmanjš, izgu-
bi tudi na med-ejnih barada svoj

LEPI STRIČEK

(Nadaljevanje)

Aluga je hodil okoli mize in v sinje čaše Johannisa; in Forestier je napil Walterju: "Dolgo nam je družba se je klanjala šefu, ki se je smehljaj, in omamljen od zmagovala, je zvrnil ves kozarec. Sedel bi bil prav tako izpraznjeno mu je zdelo; vola bi bil le, leva zadavil. V svojih je čutil nadčloveško silo, v duhu neukrotno odločeno in nelzerno upanje. Sedel je bil med temi ljudmi do vsidral se je, priboril si mesto sredi njih. Z novo gotostjo je upiral poglede v ta in prikrat si je upal ogledati svojo sosedo: Gospa, vi imate najlepše oči, kar sem jih kedaj videl."

Smehljaje se je okrenila proti njemu: "To sem si jaz sama mislila, obesiti demante takar na nitko. Človek bi res mislil, da je rosa, ali ne?"

Forestier je, zmeden vsled njene predrznosti in v strahu, se blekne kaj bedastega:

"Prezgodno... Ampak na ta način dobi se le pravo veselje."

Ona se mu je zahvalila s polnim, z enim tistih žarnih, ki prodirajo v duha.

Ko je obrnil glavo, je srečal oči gospe Forestier, tako dobrohotne, a zdelo se je, da je zapazil v njih živejšo veselost, nekaj posebnega in podžigajočega.

Ljudi so govorili sedaj vsi s kretnjami in glasno; vsi se velike načrte mestne zveznice. Tvarina je bila izredna, šele proti koncu deseteretnega vsak je imel premnogo povedati o počasnosti proučevanja zvez v Parizu, o neprijetni tramvajeve, neokretnosti avtobusov in neuljudnosti tistih, ki so odšli iz obednice.

Duroy je ponudil za deklici roko. Ona se mu je zahvalila in se vzpela na stol, da je položila roko svoji spremljevalcu na laketo.

Je stopil v salon, se mu je zazdelo, kakor da je prišel v svetličnjak. Velike palme razprostirale svoje gibke roke vseh starih kotih, vstajajo stropa, tam pa se uvičarjalo kakor curki vodo.

Kavčukovca, na vsaki kamina eden, okrogla, stebra, sta iztezala drugo drugega svoje dolge, ozelenelne liste, dva neznana grmička, okrogla in v savetju, eden ves rožnat, eden bel, ki sta stala na klavirju, sta imela podobo umetelstvin; tako neverjetna bila, prelepa, da bi bila resnična.

Je bil svez in prepojen z milim vonjem, ki ga je utegnil označiti, ki mu ne bi mogel.

mladi mož, ki se je imel za oblašči, si je sobo pozorno ogledoval. Velika ni bila; nič od pogleda razven tistih grmičev; nobena živa barva v očeh; a človek se je počutil tukaj domačega, mirno in vdobno se mu je zdelo; to varno zavetje ti je ugajalo, ker te je obkrožalo kakor bi te božalo.

Stene so bile opete s starinskimi blagom obledele vijolične barve, posutim s cvetkami od žolte svile, ki so bile majhne, kakor muhe.

Portijere od sivo-modrega vojaškega sukna, kamor je bilo

uvezenih nekaj nageljnov z rdečo svilo, so se spuščale preko vrat; in sedeži vseh oblik in vsake velikosti, razstavljeni brez reda vsepovsod, zofe, močni, pa tudi majhni naslanjači, okrogli stolčki in podnožniki — vse prevlečeno s svilo okusa Louis XVI. ali z lepim utrechtskim žametom z granatno risbo na zeleni osnovi.

"Izvolite kave, gospod Du-

roy?"

In gospa Forestier mu je podala polno skodelico, s tistim prijaznim nasmehom, ki ji je kar ni hotel z ustnic.

"Rad, gospa, hvala lepa."

Vzel je skodelico, in ko se je boječe sklonil, da bi si vzel srebrnimi kleščicami sladkorja iz sladkornice, ki jo je držala deklica, mu je šepnila mlada žena:

"Podvorite vendar gospe Walterjevi."

Nato se je oddaljila, predno je utegnil odgovoriti samo besedo.

Najprej je izpil kavo, ki se je bal, da je ne razlije po preprogi; potem, ko se je čutil nekoliko svobodnejšega, se je poskušal kako približati ženi svojega novega predstojnika in začeti razgovor.

Kar zapazi, da drži prazno skledico v roki; in ker je bila daleč od mize, ni vedela, kam bi jo postavila. Pohitel je proti nji.

"Dovolite, gospa."

"Hvala, gospod."

Odnesel je skodelico, potem se je vrnil: "Ko bi vedeli, gospa, koliko lepih trenutkov mi je napravila 'Vie française', ko

sem bival tam doli v puščavi. To je zares edini list, ki ga lahko čitaš izven Francije, zato ker je bolj literaren, bolj duhovit in manj enoličen od vseh drugih. Vsega najde človek v njem."

Ona se je nasmehnila z lju-beznivo malomarnostjo in je odgovorila resno:

(Dalje prihodnjic)

PUSHOVER?

DON'T TELL PRIVATE JONES THE JAPS ARE EASY

THE JOB IN THE PACIFIC IS STILL TERRIFIC!

THERE ARE STILL MILLIONS OF TOUGH, BRUTAL JAPS TO LICK. EVERY JAP WE KILL MAKES MY CHANCES OF GETTING HOME BETTER, AND IT COSTS PLENTY TO KILL A JAP

IF YOU think Japan is a pushover—you're fooling yourself, mister. Millions of fanatical Japanese are prepared to die for their country. Every American soldier, marine and sailor in the Pacific knows that he has a tough fight on his hands. You can't tell them *their* war is over! Even as you read these words, American men are dying in the fight against Japan.

Look into your heart and ask yourself honestly: "Have I stopped fighting? Have I stopped buying War Bonds because I think the war is about over?" You're not a quitter; your answer is "No!"

It costs billions of dollars a month to fight Japan

The fight in the Pacific calls for a highly specialized type of equipment. B-29 bombers that cost \$600,000 in War Bonds; M-4 tanks with bulldozer blades that cost \$67,417; "alligators" that cost \$30,000; millions of gallons of gas. We need more and costlier equipment than any war has ever called for. And that's the reason for the 6th War Loan Drive. Just as long as a single Japanese aims a gun at our men—we must continue to buy War Bonds.

Once again you are asked to buy at least one extra \$100 War Bond. Buy more if you possibly can. Not only is it for the final Victory—it's for your future. Sign up for extra War Bonds on the Payroll Plan. Welcome the Victory Volunteer when he or she calls at your home. Remember—the job in the Pacific is still terrific. We're out to get Japan in the 6th War Loan Drive!

YOUR COUNTRY IS STILL AT WAR—ARE YOU?

DAROVANA

Česki napisal Alojzij Dostal

Zgodovinska povest iz dobe Slovanstvih apostolov

(Nadaljevanje)

Slavomir jim je večkrat polagal na srce namen, ki ga hoče doseči z orožjem v roki. Bil je to hraber mož, akoravno je bil črna halja od vratu do tal jasno označevala njegov stan. Ni hotel, da bi žele vlade ostalo v njegovi roki, bil je pre-skromen, a v hipu najvišje potrebe je sprejel višje vodstvo nad armado.

"Pomnite, rojaki, zakaj ste zagrabili za meč, zakaj se bojujete! Ne zaradi slepega blišča in slave, ne zaradi pobojev in plena — — — Dvignili smo se kakor jeden mož, da brani-mo svojo svobodo, svojo neodvisnost in da osvobodimo svojega višjega pastirja, svojega škofa, svojega Metoda, katerega so sovražniki na zvit način ujeli in ga imajo sedaj v ječi zaprtega. . . . Ta cilj bodi vaš vodnik, naša betlehemska zvezda! Borimo se hrabro, da dosežemo pravice! Ko si zagotovimo svobodo in ko bo Metod zopet med vami, potem odložimo orožje in uživati bomo mir in pokoj. Bodimo složni in sila peka nas ne bo premagala; bodimo vredni sinovi Metodovi in sreča in blagostanje nas bo spremljalo povsod — — —"

V četah ni nihče črnil. Poslušali so pozorno vodnikove besede . . .

Moravska je že čista, nikjer več ni videti sovražnika; včeraj so se vrnili iz zadnjega zmagoslavne boja. Karlman je bil popolnoma premagan; po deželi je zavladalo nepopisno veselje in Slavomir je komaj ukrotil vojaštvo, da niso z umazanimi sredstvi onečastili plemenitega namena, ki je hotel z bojem doseči. Vedno in vedno jih je opominjal, da se bojujejo samo za samostojnost Moravske in za svobodo svojega škofa. Spomin na škofa je imel moč, da je ukrotil tudi v vojnah osivele vojake.

Samo stari Nikolaj se je z nekoliko tovariši jezil, da se ne bojujejo tako kakor on želi. Njegova želja je bila, da prodirajo vedno globlje v sovražno deželo in da se ustavijo šele, onkraj sovražnikovega ozemlja. In ko bodo tja dospeli, tedaj naj se udarijo z Nemci, ki bodo tu enkrat za vselej tepeni, in tedaj naj šele Moravci orožje odlože.

Slavomir je stiskal roke vite-zom in graščakom, tudi za pre-proste vojake in služabnike je imel pripravljen priazen pogled. Ko pride Mirko s svojo

četo predenj, tedaj prime Slavomir Božidara za roko in mu jo krepko stisne.

"Ti si vreden vse časti, kajti ti si nam pomagal do tega srečnega dneva."

"Upam, da bodo temu sledili še srečnejši," dostavi Božidar. Tudi njega je zmaga neizmerno veselila.

"Seveda; kajti sedaj je naša naloga šele napol dovršena. Samostojni smo in svobodni, a mi smo se namenili, da dosežemo še kaj drugega."

Viteza in Slavomirovi jezdeci pritrjujejo.

"Začetek je dober," govori dalje Slavomir, "naši vojaki so silno navdušeni radi zmage in srečen konec je nam zagotovljen. Sedaj moramo hiteti, da vojaki ne otrpnejo; železo je treba kovati, dokler je vroče."

"Dovolj, gospod," oglasi se Mirko, "da se povrne manjši oddelek na Moravsko nazaj, da zaduši upor, ki je izbruhnil v deželi, odkar smo mi odšli. Potem odrinemo v odločilni boj."

"Kaj se pa godi doma?" povprašujejo mnogi.

"Predno lev izkrmavi, se še enkrat vzbne kvišku in še enkrat napne vse svoje sile. Naša krivda je, da nismo preje urav-nali razmere, predno smo šli v vojsko. Ostanke poganov s svojimi duhovniki na čelu so nena-doma oživali, znani Dub je njih glavni voditelj. V naši odsotnosti vznemirjajo gradove, mesta in vasi. Dobro vedo zakaj se mi bojujemo in vedo tudi, da naša zmaga podre za vedno vse njih namene. Zato sedaj še enkrat poizkušajo z mečem v roki svojo srečo. Mislim, mal oddelek vojaštva bo zadostoval."

"Morebiti bi se Božidar hotel odlikovati," pravi Slavomir. "Gospod," brani se mladenič, "takega posla mi nikar ne nakladaj, drugje sem povsod pripravljen, a tu ne vem . . ."

Mirko ni mogel razumeti svojega prihodnjega zeta. Povsod je bil tako bojevit, tako hraber, sedaj se pa obnaša, kakor bi mu padel meč iz roke.

Dolgo so se še posvetovali vitezi, kako naj utrdijo svobodo in samostojnost Moravske, kako naj dobe Metoda iz sovražnikovih rok. Premagati hočejo sovražnika v veliki bitki in potem narekovati pogoje za mir: za vse ujetnike nam daš enega moža, nam tako dragega — Metoda. Da, tako store, to bo najbolj častni pogoj. Zato je Slavomir ukazal, da ujamejo kolikor mogoče veliko sovražni-

kov. Saj zahteva tudi dostojnost krščanske vojske, da se kar najmanj krvi prelije.

V tem prihaja na penastem konju sel in hoče naravnost pred poveljnika. Govoril je nemški, in Moravci mu zato zastavijo pot.

"To bi bilo lepo, da bi kar vsakega potepuha pustili pred poveljnika," kriči Nikolaj in zgrabi tujčevega konja za udo. "Najprej nam povej kdo si in kaj neseš, ljudem tvojega rodu na Moravskem ne veruje nihče niti besedice več. Govori!"

Nikolaj potegne za udo, da se je konj postavil na zadnji nogi. Sel se trese strahu. Govoril je, razkladal je, kleč in prosil, a vse zastonj, niso ga razumeli.

"Zakaj neki si izbero takega mutca za posla; mi se vendar ne bomo njemu na ljubo učili nemščine," prične upiti Nikolaj.

Tujec kaže na neko listino in okoli glave riše po zraku krogo, da bi ga razumeli.

"Laž, sama laž. Črno na bellem moraš imeti napisano, drugače ne verjamemo ne vam, ne vašim lažnjivim besedam. In če bi tudi z zlatom na srebrno napisali, vam ne moremo verjeti. Dva naša kneza ste vrgli v ječo, enega ste mučili skoro do smrti, škofa ste nam vzeli, in tudi naše dežele ste se hoteli polastiti. A prišel je dan plačila. Svato-pluka si lahko odbržite, zakaj on je nas prodal, vrnite pa nam Metoda, drugega ne maramo nič. Sedaj lahko greš, odkoder si prišel."

Nikolaj obrne konja in ga hoče odpeljati iz tabora.

Tujec prosi in se roti, da mora na vsak način priti do poveljnika. A zastonj bi bile njegove prošnje, da ni prišel pravčasno zraven Božidar. Odšel je iz zbora vitezov in sam mislil na Cvetano in njenega očeta. Kako naj se bojuje proti njemu! Vsaj bi se moral bojevati tudi zoper njo — njegovo hčerko Cvetano.

Zaslišal je vpitje in zagledal trumo vojakov okoli kričecga

jezdeca. Hitro je prišel zraven, da zve za vzrok krika in vika. Nikolaj mu vso stvar razloži z običajnimi opazkami o sovražniku.

"In ta mutec hoče meni nič tebi nič k našemu poveljniku. Mi od vas ničesar nečemo; glave bomo pa vam že še malo pretresli, da vam za vedno izgine veselje prihajati sem na Moravsko. Morda pošiljate že prošnje do nas? Zato pa niste zadeli pravega časa!"

Božidar pristopi k tujcu in ga vpraša, čemu je prišel.

"Prinašam poročilo od — Svato-pluka."

Od našega ujetega kneza?"

"Da od njega, in izročiti ga moram naravnost poveljniku, pa me ne puste k njemu."

Božidar malo pomišlja, kaj bi storil, nato pa pelje poslanca k Slavomiru. Nikolaj in tovariši ga debelo gledajo in se čudijo.

"Pustimo ga. Morda se gre zahvaliti, ker smo jih tako pošteno naklestili in tako vzvišene poslanstva ne smemo zadržavati."

Vojaki se zasmejejo Nikolajevim besedam in posedejo po travi k igri, da si preženo dolgočas.

V Slavomirovem šotoru so še vedno zborovali višji poveljniki in so hoteli ravno oditi k počitku.

Božidar naznani poslanca.

(Dalje prihodnjič)

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Cle Elum, Wash. — Družina Anton Breznikar je prejela vest od vojnega departamenta, da je bil njen mlajši sin Ernest E. Breznikar ranjen v Italiji 17. septembra. V armado je šel septembra 1943 in preko morja je bil poslan prošlega aprila. Služil je pri topništvu in bil odlikovan z modrim srcem.

New York. — Gospa Čok, žena dr. Čoka, predsednika Jugoslovanskega odbora iz Pri-

They Return to Philippines

Left: Gen. Douglas MacArthur as he broadcasts to the Philippines that the Americans landed on Leyte island and that he has returned. Right: Vice Adm. Thomas Kinkaid (right), and Lieut. Gen. Walter Krueger (center), as they discuss Philippine invasion operations aboard the flagship in Philippine waters.

U. S. Sailors Receive Expert Health Attention

Aircraft naval doctor (right) performs emergency appendicitis operation on young fighter pilot at sea. On board ship and ashore, the Gobs receive the best of dental care. Upper right shows a naval dentist and assistant eliminating a sailor's toothache, while lower right shows one of Uncle Sam's fighting tars getting a close trim at sea. The grinning seaman belongs to crew of submarine patrol.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

18618 St. Clair Ave.

2 trgovini, 2 stanovanji. Mesečnega dohodka \$122.50. Cena \$8900. Takoj le majhno vplačilo. Pokličite jutraj ali zvečer Yellowstone 6026.

V najem

se odda čedno opremljeno sobo za fanta ali dekle. Pokličite PO. 3549.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1108 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Proda se

dobrodoča grocerijskega trgovina in mesnica, kjer se prodaja za gotovino. Tedenskega prometa je za \$1,000. Zglasite se med 9. in 10. uro dopoldne na 1403 E. 55 St., ali pa pokličite EN. 8002.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

J. G. Electric Repair

HE. 7000
Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in pri-
jemo nazaj. Popravimo in prenovimo
velike in majhne električne motorje.
Vprašajte za JOE GORJANC.

Dajte vaš fornex sčistiti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornex in dimnik sčiščen po "vacuumu"

\$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

USED FAT MAGIC

GOES INTO OPIATES TO EASE PAIN

Dovoljeno nam je uposliti pri vhodu

POTREBUJEMO

PRESS ASSEMBLER
EXTERNAL GRINDER
ENGINE LATHE
OPERATORJE
TURRET LATHE
OPERATORJE
RADIAL DRILL PRESS
OPERATORJE
VOZNIKA ELEKTRICNEGA
VOZICKA
TEŽAKE

Stalna dela sedaj in po vojni. Visoka plača od ure in overtime.

LEMPCO PRODUCTS

DUNHAM RD.
MAPLE HEIGHTS

ŽENSKA

za splošna kuhinjska dela

Zglasite se je v
MASONIC TEMPLE RESTAURANT
3615 Euclid Ave.
v poslopiju Masonic Temple
in vprašajte za Miss Beck

MOŠKI

Tool & Dye Makers
Strojni popraviljaci
Lathe Delavci
Kleparski delavci
Inšpektorji
Time Keepers

ŽENSKÉ

Assemblers
Inšpektorice
Dnevno in nočno delo; plača od ure, overtime in plača od mada. 10 ur dnevno, 5 dni v tednu.
Stalno delo sedaj in po vojni.

THE BISHOP & BABCOCK MFG. CO.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

1053 E. 76 St.

Majhna hiša za 2 družini; 4 sobe spodaj, 3 zgoraj. Cena \$3,750. Takoj le majhno vplačilo. Pokličite po telefonu jutraj ali zvečer. Yellowstone 6026.

Dom naprodaj

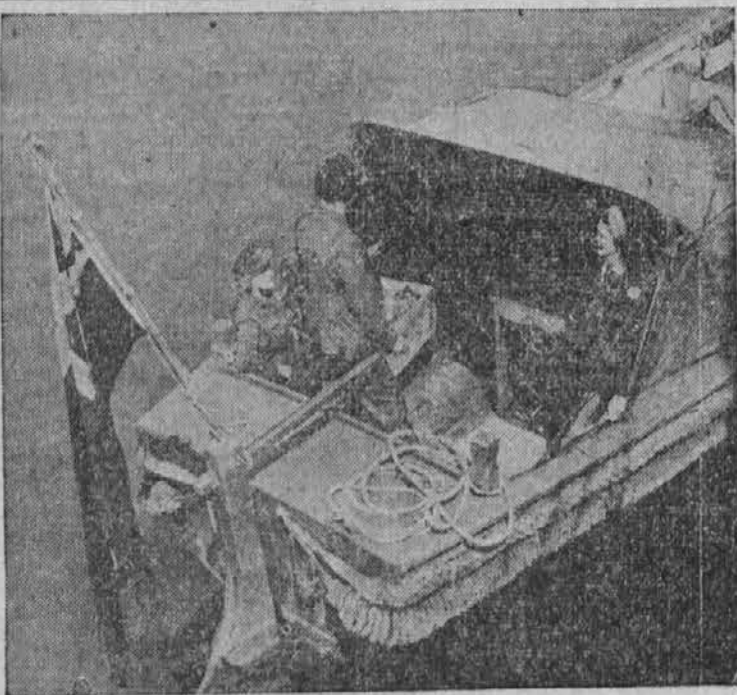
Hiša za 2 družini, 7 sob in kopalnica zgoraj, 5 sob in kopalnica spodaj. Parna gorkota, 3 garaže. Na 1829 E. 90 St. Cena \$7,000. Za podrobnosti pokličite Hillcrest 147 R.

Dr. Kernovo

Angleško-Slovensko berilo
(English Slovene Reader)
je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.
Dobi se v naši tiskarni

ŽENSKÉ SUKNJE

Naročite si fini FUR COAT ali Sterling suknjo iz čisto volnenega blaga, direktno iz tovarne po veliko nižjih cenah kakor kje drugje, na WILL CALL pri
BENNO B. LEUSTIG
ENDicott 3426 1034 ADDISON RD.

FIRST AMERICAN RED CROSS WATERMOBILE—When sailors and soldiers are confined aboard ship in the English Channel before taking off for France, Red Cross girls carry snacks, reading material, smokes, and even letters to them in this small tug. Dubbed "Landing Craft Donut," it is operated by the Royal Navy Fleet Auxiliary.